

KMETOVALEC

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Pogajna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohrman.

štev. 11.

V Ljubljani, 15. junija 1927.

Leto XLIV.

VSEBINA: Gnojenje ajde. — Zelena koruza — važen pridelek Bramor kot poljski škodljivec. — Univerzalni trijer Reform. — sena. — Letna rez v lmejniki. — Skropljenje krompirja proti prvi dobi razvoja? — K naslovu: O dolžnosti ključev. — Postavljanje zgradb po deželi. — Tretji planinski zbor v Kamniku. — Živinorejski tečaji v radovljiskem okraju. — Brezalkoholna uporaba sadja in grozdja. — Vprašanja in odgovori. — Iz delovanja podružnic. — Gospodarske stvari. — Kmetijske vestnik društva kmetijskih strokovnjakov

za naše kraje. — Bohinjskim kmetovalcem v pomislek! — Soljenje premalo suhega sena. — Naši kozolci ob spravljanju peronospori. — Kako razločujemo peronosporo od ošdija v novice. — Jubilejna kmetijska razstava. — Književnost. — Uradne vesti. — Inserati.

Gnojenje ajde.

Ajda je rastlina, ki raste le kratko dobo in se mora v tej popolnoma razviti, mora cveteti in napraviti plod. Zato pa potrebuje tudi mnogo lahko topljivih in dovezljivih hranil. Te dobi najprej v umetnih gnojilih. Med njimi pa dušičnata gnojila niso pripravna, ker silijo preveč k rašči. Pač pa izvrstno učinkujejo fosforova in kalijeva gnojila, posebno rudninski superfosfat in kalijeva sol. Fosforova kislina v superfosfatu se lahko in hitro topi in pride čimprej v korist ajdi, ki jo potrebuje predvsem za napravo dobrega klenega zrnja. Kalij je ajdi potreben pri cvetju in pospeši zorenje. Tudi kalijeva sol je lahko topljiva, ajda jo veliko potrebuje, jo začne takoj vsrkavati in presnavljati. Zato je tudi umljivo, zakaj superfosfat in kalijeva sol tako izvrstno učinkujeta pri ajdi, kar je znano že vsakemu kmetovalcu.

Superfosfata potrebujemo na hektar (1¼ orala) po 300 kg, kalijeve soli pa zadostuje po 100 kg. Na mernik posetve se računamo približno deseti del te množine, torej 30 kg superfosfata in 10 kg kalijeve soli.

Udje Kmetijske družbe dobijo ti dve gnojili po znižani ceni, če ju naročijo potom svojih podružnic. Tako oddaja družba superfosfat v vagonih pošiljkah, postavljenega na vsako postajo v Sloveniji po 90 Din za 100 kg. Cena kalijeve soli pa je 170 Din za 100 kg, postavljenih na kolodvor v Ljubljani.

Načelnštva podružnic se pozivljajo, da čimprej zberejo naročila za superfosfat in kalijevo sol od svojih udov in po potrebi tudi od drugih kmetovalcev. Naročila naj na to dopošljejo družbi, da jih bo mogla pravočasno izvesti. Ob času setve je namreč po tem gnojilu živahno povpraševanje in se kaj lahko zgodi, da tedaj zmanjka blaga. Naši kmetovalci se morajo navaditi na pravočasno naročilo potrebnih umetnih gnojil. L.

Zelena koruza — važen pridelek za naše kraje.

Po mnogih krajih pridelujejo zeleno korožo tudi v večjem obsegu. To vidimo posebno v Ameriki in drugod. Zlasti na večjih posestvih je močno cenjena.

Zelena koruza se odlikuje po tem, da daje zelo bogate košnje in klajo, ki jo molzna živina strastno rada žre, ker je sladka in sočna.

Po naših krajih ima zelena koruza še to vrednost, da jo lahko pridelujemo po strnišču, torej kot drugi pridelek v letu. Veliko vredno je pa tudi to, da nam daje sočno zeleno klajo do pozne jeseni, ko že vsega drugega zmanjka. Vse to je veliko vredno tudi za malega posestnika, ki si s to krmo lahko veliko pomaga pri prehrani svoje živine.

Res je, da je zelena koruza manj tečna, kakor je n. pr. zelena detelja, ali z dodajanjem močnejše krme, kakor n. pr. detelje, otrobov itd., jo lahko izdatno izboljšamo v njeni tečnosti. Zrezana z deteljo ali graščico nam vrlo dobro učinkuje pri mlečnosti.

Za nas ima na vsak način take prednosti, da jo kaže povsod pridelavati, posebno za molzno goved in za jesensko krmljenje. Drugod jo namreč pridelujejo tudi za poletni in za zimski čas. Za zimo jo stlačijo v jame ali posebne shrambe (silo), da se tam okisa in da jo v takem stanju pokladajo.

Zelena koruza daje bogate pridelke, toda le v tem primeru, ako jo pravilno pridelujemo. Pri nas ji radi premalo gnojimo in pregosto sejemo. Zeleni koruzi je treba močno gnojiti! S tem ne dvignemo le množino pridelka, temveč izboljšamo tudi kakovost ali tečnost krme. Gnojena koruza je bolj mlečna, ker je bolj bogata na beljakovinah. Po gnojeni koruzi krave dosti več molžejo. Za gnojenje se priporočata predvsem hlevski gnoj in gnojnica, razen tega pa tudi umetna gnojila, in sicer mešana, ki hitro učinkujejo in ki vsebujejo kalij, fosforovo kislino in dušik. Posebno važna sta dušik in kalij.

Drug važen pogoj za uspešen pridelek je pa nekoliko bolj redka setev, kakor smo je pri nas vajeni. Dokler je koruza majhna, raste lahko tako gosto, kakor jo pri nas sejemo, ali kakor hitro nam odraste, potrebuje pa več prostora, da se lahko zadostno razvije. Pri tako gosti rasti, kakor je pri nas v navadi, se turščica stiska in duši in ostane zatrte rasti. Res je, da ostanejo stebila bolj tanjša in mehka in je tako korožo lažje celo pokladati v jasli, ali pri tem smo prikrajšani na košnji. Zelena koruza bi morala zrasti tako visoko, kakor navadna koruza, ki jo pridelujemo za zrnje. Razlika ima biti samo v tem, da pridel-

lujemo navadno koruzo zaradi zrnja, zeleno pa zaradi sočnega lista.

Zelene koruze nakosimo na merniku posetve lahko 40 do 50 metr. centov, kar bi zneslo, če bi jo posušili, vrednost 10 do 12,50 metr. centov suhe krme, kar je zelo lep pridelek. Pri našem načinu pridelovanja je pa dobimo komaj polovico. R.

Bohinjskim kmetovalcem v pomislek!

Že več let opažam, da bohinjski kmetovalci sejejo razmeroma mnogo ajde za drugo žetev v kljub temu, da jo navadno pridelajo komaj za seme. Hočejo pač imeti lastno seme, dasiravno dobro vedo, da je naravna posledica bohinjskih podnebnih in vremenskih nepravil običajno ta, da ajdo slana pomori ali toča oklesti in da na vsakih deset let smejo računati samo z eno, kvečjemu dvema uspelima letinama.

Racionalno gospodarstvo jim zato narekuje, da to neplodnosno obdelovanje zemlje opuste in ga nadomeste z drugim dobičkanosnejšim.

Kaj pride za bohinjske razmere kot nadomestek najprej v poštev? Mojih nazorov — **grahora**. Za ta nazor govori dovolj razlogov. Poglejmo! Z ajdo posejano njivo navadno poslabšamo. Strdi se in zapleva. Nasprotno pa grahoro njivo zrahlja in vsled svoje bujne rasti zamori in zaduši tudi plevel. Prezreti se zlasti ne sme lastnosti grahore, da vsrkava iz zraka mnogo dušika, ki ga s svojimi koreninami oddaja zemlji, torej njivo naravnim potom gnoji z dušikom. Grahoro je priznano krmilo, ki pospešuje mlečnost in naj se govedu polaga kot sveža ali suha krma. Iz lastnihkušenj lahko navajam, da se krave, katere sem krmil z dnevno enako porcijo suhe krme kot poprej s to razliko, da je bila sedaj to mešanica trave in 4 kg grahore, pridobile v enem tednu vsaka po 2 litra mleka na dan. Kaj pomeni tak prirastek za bohinjsko mlekarstvo in sirarstvo, naj si izračuna vsak sam.

Zato naj vsakdo prej, preden se odloči glede druge setve, dobro premišli, kaj se mu bolje izplača: ajda ali grahoro? Današnje prilike so drugačne, kakršne so bile pred 50 ali 100 leti. Vsaka pokrajina ima svoje posebnosti in povsod obdelujejo, pridelujejo in predelavajo to, kar se izkaže za dobičkanosnejše, drugo pa opuste in dobivajo pri današnjih prometnih sredstvih od tam, kjer ta pridelek uspeva in je zato tudi cenejši. V Bohinju stane n. pr. doma pridelana koruza najmanj 2 krat toliko kot prvovrstna v Bohinju postavljena baranjska ali baška, glede ajde je razmerje še slabše.

Izračunaj, kaj je zate plodonosnejše, ali letni povprečni donos 600 kg mleka ali 80 kg ajde! Nato se odloči!

A. M.

Bramor kot poljski škodljivec.

Poleg miši in ogrcev se je lansko leto pojavil v posameznih krajih na Štajerskem kot **poljski škodljivec v zemlji** v znatnem obsegu tudi bramor (bramor). Na Koroškem je bilo bramorja toliko, da so postale nanj pozorne celo oblasti. V moziškem okraju (Gornja Savinjska dolina) pa sem videl pri županu g. Strucelju njivo krompirja, ki je bil na po-

lovico uničen po bramorju. G. Strucelj mi je zatrjeval, da v njegovem okraju, osobito pri okopavinah, povzročča bramor mnogo večjo škodo kakor ogrci. Zaraditega moramo misliti tudi na zatiranje tega škodljivca, ki v zadnjem času ne ogroža samo nase vrtno pridelke in povzročča veliko škodo na travnikih, temveč nastopa kot opasen škodljivec v posameznih krajih tudi na njivah.

Najučinkovitejše sredstvo, ki pa povzročča mnogo dela pri zatiranju bramorja, je razdiranje in uničevanje njegovih gnezd. V dobi junija do avgusta je koncem vodoravnih bramorjevih rovov, ki se mahoma obrnejo navpično v zemljo, poiskati gnezda. Le-ta najdemo v obliki trdo-zgnetenih kep zemlje v velikosti krompirjevega gomolja. Priporoča se tudi zakopati v zemljo z nekoliko vode napolnjene lonce tako globoko, da sega njihov gornji rob v višino bramorjevih rovov. Bramorje, ki se vlovijo v loncih, iz katerih ne morejo uiti, vsako jutro uničimo. Škodljivce preženemo iz zemlje tudi na ta način, da vlijemo v rove na mestih, ko se obrnejo v zemljo, najprej nekoliko vode, potem pol čaše petroleja in potem hitro zopet izdatno količino vode.

Uspešno sredstvo proti bramorju — kakor sicer tudi proti ogrcem — je žveplo ogljik, katerega uporabimo na 1 m² 30 do 40 gr. Ob vsakem mestu gnezda napravimo luknjo, v katero vlijemo 10 do 20 cm³ žveplo-ogljika. Le-ta pa je zelo nevaren in pri uporabi nikakor ne sme priti v dotiko z gorečimi stvarmi (žveplenko, cigareto i. t. d.) Sicer uničujemo bramorje tudi z različnimi strupi (fosforjem in arzenikom). V vrtovih uničimo pri suhem vremenu bramorje tudi s tem, da razprostremo na napadenih mestih slamo, ki jo nekoliko polijemo z vodo. Pod slamo se ponoči zberejo bramorji, katere zjutraj uničimo. Proti zimi zakopamo v jarke med brazdami tudi sveži gnoj, v katerem se v veliki množini zberejo bramorji, ki jih koncem februarja poiščemo in pokončamo.

Zelo dobre uspehe pri pokončevanju tega škodljivca so dosegli z lovljenjem v jamah, ½ m² velikih in napolnjenih s konjskim gnojem. Jame je napraviti pozno v jeseni. V njih prezimijo vsled ugodne toplote malodane vsi bramorji, ki jih je koncem februarja pokončati.

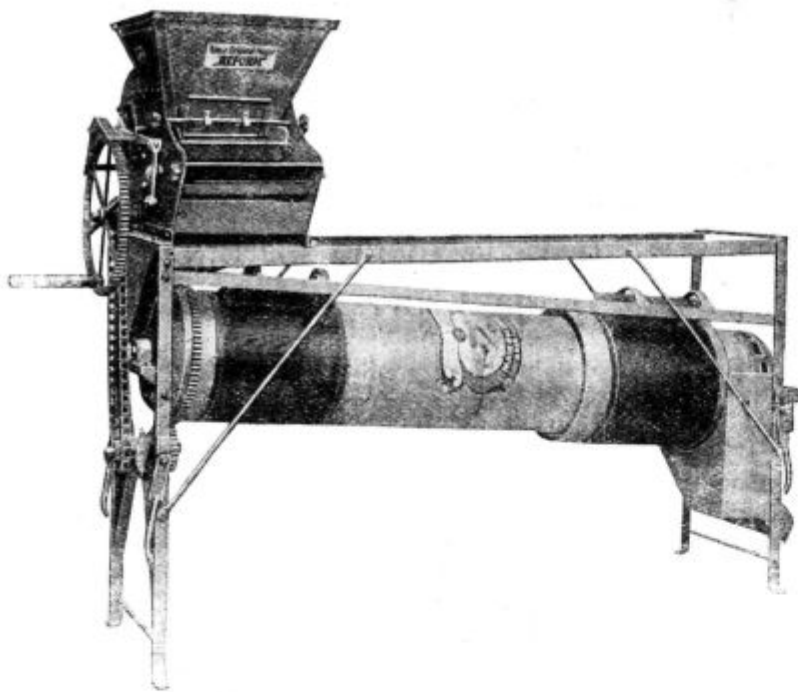
Škodljivca preženemo z njiv v večini slučajev tudi iz izdatnim apnenjem (500 kg apna na 1 oral).

Da se je bramor v zadnjem času pojavil ponekod v tako veliki množini in na tako neljub način, je gotovo pripisati tudi stalnemu pojemanju in nezmišelnemu preganjanju in zatiranju **ježa in krta**, ki sta najhujša sovražnika bramorja in mnogih drugih rastlinskih škodljivcev v zemlji. Čuvajmo in sčitimo zaraditega kjerkoli mogoče naša zaveznika v boju proti rastlinskemu škodljivcu — ježa in krta!

F. Wernig, Laško.

Univerzalni trijer Reform.

Med stroji, ki si pridobivajo čim dalje več veljave med našimi poljedelci, stoje na prvem mestu trijerji ali stroji za čiščenje žita. Danes se izdelujejo ti stroji v taki popolnosti, da jih lahko rabimo za čiščenje raznih vrst žita od pleva in obenem tudi za sortiranje zrnja v dve ali več kakovostnih vrst.

Pod. 22. Univerzalni trijer Reform.

Na Nemškem so močno znani trijerji, ki jih izdeluje tvrdka Mayer v Kölnu. Pričujoča podoba kaže univerzalni trijer Reform, s katerim lahko čistimo različno žito — pšenico, rž, ječmen in oves —, ne da bi rabili poseben menjalni cilindar. Obenem se da s tem strojem žito tudi sortirati po debelosti v 3 vrste.

Pri nas so danes najbolj razširjeni in prav izvrstni Heidovi trijerji, ki jih ima v zalogi tudi naša družba in ki so tudi cenejši.

Mayerjev univerzalni trijer Reform št. 2½, ki očisti v eni uri 500 l žita, ki je 3 metre dolg in 85 cm širok, visok pa 1.45 m in ki tehtja 275 kg, stane na licu mesta v tvornici 4840 Din.

Soljenje premalo suhega sena.

Posestnik F. Šercelj iz Kota pri Semiču nam je poslal poročilo o svojih 15 letnih izkušnjah, ki jih ima s soljenjem sena. Kakor znano, se priporoča soljenje sena, če se je premalo posušilo, kar se v mokrih letih navadno dogaja, kakor nas uče tudi izkušnje zadnjih let. Šercelj jemlje za 1000 kg premalo suhega sena po 15 kg soli, ki mora biti suha in drobno zrnata (ne v kepah). Soliti je treba plast za plastjo. Na vsako plast, ki boji dober čevljev visoka in stlačena, je posejati sol, približno trikrat tako na gosto, kakor sejemo pšenico. Če je seno manj suho, vzamemo 1½ do 2% soli, če mu pa le malo manjka, pa ½ do 1%. Za govedo je tako osoljeno seno izvrstno, izgleda kot stisnjena krma in ima prijeten duh. Osoljeno seno je primešavati drugemu sladkemu senu, zato je osoljeno seno posebej spravljati. V deževnih letih lahko pridobimo na stotisoče, če se splošno lotimo soljenja. Drugod rabijo tudi manjše količine soli, namreč 10 kg soli za 15 do 30 metrskih centov sena, ali 1 kg za 150 do 300 kg sena. Važno je pri tem, da se premalo suho seno dobro stlači.

—n.

Naši kozolci ob spravljanju sena.

Naši kozolci so značilne zgradbe naših slovenskih krajev. Drugod jih namreč ne poznajo. Z njimi se sicer obremenjuje naš stavbni kapital, ali to so stavbe, katerih ne moremo pogrešati. Silno nam pomagajo ob strniščni setvi, ko je treba hitro sprazniti njive, da jih lahko obdelamo za ajdo in druge strniščne sadeže. Vrlo dobro nam rabijo za sušenje detelje in drugih pozno-jesenskih krmil, itd.

Ob neugodnem vremenu jih pa z najboljšim uspehom uporabljamo tudi za spravljanje in za sušenje sena. Res je s tem nekoliko več dela, večkrat pa tudi ne, če pomislimo, kako moramo včasih obračati seno, da na travniku nazadnje zgrije. Glavno je pri košnji, da spravimo seno v dobrem stanju in da se na dežju ne kvari. Previden gospodar se bo zaradi tega ob slabem sušilu zatekel h kozolcu, če bo imel le prostor za to. Kozolci so nam že večkrat pomagali iz zadrege in stiske in nam bodo tudi poslej. In v tem tiči velika vrednost, ki jo imajo kozolci poleg drugih še vedno po naših krajih, zlasti tudi za potrebe malega posestnika. —r—

Letna rez v hmeljniku.

Prof. inž. V. Sadar.

Pod letno rezjo razumevamo odstranjevanje stranskih panog ali zalistnikov, odrezavanje vršičkov in odstranjevanje krajših ali daljših delov panog, ki smo jih pustili rasti.

Trebljenje ali mandanje: Stranske panoge, ki poganjajo iz listnih pazduh na rozgi takoj nad zemljo, le slabo ali skoraj nič ne rodijo. Če pa že rodijo, napravijo le krnjaste storžke: kajti za pravilen razvoj jim primanjkuje tu marsičesa, predvsem pa svetlobe. Te panoge lahko dosežejo prav znatne dolžine in tako odzamejo rastlini precej hrane, ki bi jo hmelj drugače lahko porabil za razvoj rodnih panog. Zato moramo te panoge odstraniti. Ko doseže rozga 4—5 m višine, prirežemo v visokih nasadih na droge vse stranske panoge do 1.5 m nad zemljo, in sicer izza prve listne dvojice. Trgati jih ne smemo, ker bi rozge lahko močno ranili. V pokončnih žičnih nasadih trebimo skoro do iste višine, kjer pa napeljavajo hmelj na poševne žice, tamkaj pa le do 1 m. V nizkih nasadih, kjer se rozge zgoraj vodoravno plazijo, kjer je tedaj spodnji del rozg prav močno v senci, trebijo tik do vodoravne žice. Pri nas imamo seveda le visoke nasade. Navadno trebimo, ko drugič okopavamo.

Obžinjanie ali vršičkanje: Vršičkamo rozge zato, da ne morejo več rasti naprej v dolžino. Prvo leto bo morda treba vršičkati le tam, kjer smo postavili droge normalne višine. Navadno je pa vršičkanje potrebno le v poznejših letih, kadar se rastline tako močno razvijajo, da jim zmanjka prostora, da bi se rozge prepletle in bi se vrhu drogov zvile v klobčič, če bi jih ne prikrajšali. Čim odrežemo zadnji medčlen na rozgi, prenehajo rasti 3—4 medčlenja pod

odrezanim vrhom. 8—10 dni rastlina miruje, potem pa požene iz niže ležečih listnih pazduh nove stranske panoge, odnosno pospeši rast že razvitih panog. Vršičkanje torej pospeši odganjanje panog, tedaj tudi spodnjih, zato je treba prav skrbno trebiti. V nizkih nasadih obžinjavamo tako, da vršičke odščipnemo ali odrežemo. V visokih nasadih pa udarimo zgodaj zjutraj z dolgo palico po krhkem vršičku, ki se ta čas rad odlomi. Vršičkati ne smemo prezgodaj, kajti tedaj bi zalistniki prebujno poganjali, kar bi pa oviralo razvoj storžkov. Vršičkati pa tudi ne smemo prepozno, kajti potem bi se rodne rozge do obiranja dovolj ne razvile in storžki ne bi dozoreli.

V Franciji in Belgiji redno vršičkajo, čim so rozge prerasle droge, pri nas pa malokje.

Priščipavanje ali pinciranje: V praksi se opaža, da se na zalistnikih, ki izvirajo iz pazduh listov na panogah drugega ali prvega reda, razvije več storžkov. Zato skušamo pospeševati razvoj zalistnikov drugega in tretjega reda. To dosežemo, če stranske panoge priščipavamo.

Pinciranje močno poveča pridelek le tedaj, če pravočasno in pravilno priščipavamo. Priščipavanje zahteva pozornosti in razumevanja prav toliko, kakor spomladansko obrezovanje. Najlažje bi priščipavali v nizkih nasadih, kjer se to tudi vedno dela. V visokih nasadih pa ljudje ta posel bolj zanemarjajo, čeprav je koristen. Tu moramo do višine 1 m porezati vse panoge izza prve listne dvojice, do višine 3 m pa priščipavamo, in sicer spodnje panoge izza druge, gornje pa izza tretje listne dvojice. Listja pa potem nikakor ne smemo obirati, razen če je bolno.

Pinciramo z vrtnimi škarjami, z nožem ali z na dolgo nasajenim srpom.

Škropljenje krompirja proti peronospori.

Počasi se lotevajo naši poljedelci škropljenja pri krompirju, toda vendarle. Tu in tam so napredni gospodarji že poskusili s škropljenjem in kjer se jim je posrečilo preprečiti nastop te opasne krompirjeve bolezni, tam se začenjajo zanimati za škropljenje tudi že drugi gospodarji. Žal, da ne tako splošno, kakor bi bilo želeli.

Brez dvoma je, da učinkuje galično škropivo ravno tako ugodno pri krompirju proti nastopu peronospore, kakor pri trti. Treba le, da zadenemo pravi čas in da škropimo, preden nastopi bolezen. Prvo škropljenje se mora izvršiti takoj, ko je krompir osut, torej pred cvetjem, drugo škropljenje pa po cvetju.

Škropljenje krompirja ni tako drago, da bi ga kazalo opuščati, kajti škoda, ki jo prizadeva krompirjeva plesen na pridelku, je veliko težja in hujša, če nas zadene. Kdor danes mirno gleda, kako mu krompirjeva plesen uničuje pridelek, je sam kriv, če ga tepe nesreča.

Koliko je pa treba škropiva za krompir na enem merniku posetve ($\frac{1}{10}$ ha)? Približno 70 do 100 l. To se ravna po tem, kako močno je krompir obraščen in razvit, torej kako močni so krompirjevi grmi. Krompir je treba dobro poškopiti, tudi od strani in odspodaj. Toda ne tako, da bi ga oblivali in da bi

tekla tekočina po listju nizdol. Ne. Tekočino moramo marveč fino razpršiti, tako da pada v podobi finega prahu na krompirjevo cimo. Imeti je zaraditega dobro škropilnico ali bolje rečeno dobro razpršilnico, kakor jo uporabljamo tudi za škropljenje trt.

R.

Kako razločujemo peronosporo od oidija v prvi dobi razvoja?

Še danes se dobe mnogi vinogradniki, ki ne ločijo peronospore od oidija, osobito v začetku njegovega razvoja, namreč na drobnih jagodah, ko so komaj za proso debele. Prepričal sem se mnogokrat, da se zamenjujeta te dve bolezni. Na kratko hočem razjasniti, kako ju na prvi pogled razločujemo.

Znanstveno je dokazano (Müller-Thurgau, Ravaz, Gregory itd.), da prezimi peronospora v obliki **jajčnih trosov na odpadlih trtnih organih** (listju, grozdju itd.) v zemlji in na površju zemlje. Torej peronospora ne prezimi v lesu ali celo v koreninah, kakor nekateri mislijo! (To velja tudi pri peronosporah na drugih rastlinah, na hmelju, krompirju itd.). Odtod se raznesejo pomladi trosi teh boleznih koncem maja, ko postane vlažno in toplo, na zelene dele rastline. Trosi poženo ob ugodnem vremenu že po preteku par ur klice, **ki se zarastejo ozir. zajejo skozi dihalne reže** v list. Šele po preteku nekaj dni (10 do 14 dni) zapazimo potem na listih **rumeno-rjavkaste madeže**, na spodnji strani listov pa **plesnivo prevleko**. Na drobnih jagodah, ki postanejo napadene tudi sive, vidimo, da **stoji ta plesen na kratkih nitih**. Ako s prstom drgnemo jagodo, **je jagoda črna** ter se pozneje posuši in odpade. Predaleč bi nas vedel opis nadaljnjega razvoja okuženih listov in jagod po peronospori. Bistvo peronospore torej obstoja le v tem, da se okuženje listov in jagod pozna šele takrat, ko so vsi organi skoraj že uničeni. Dobo od okuženja listov do razvoja, kjer postane bolezen vidna, imenujemo **inkubacijsko dobo**. Koncem maja znaša ta doba navadno 12—15 dni, začetkom junija, 10—13 dni, sredi junija pa 9—10 dni. V deževnem letu pa znaša ta doba komaj par dni. Po tem se je ravnati tudi pri škropljenju proti peronospori. Lansko leto na pr. je bilo od par dni odvisno, da celo od par ur, da je imelo škropljenje uspeh, ker je neprestano deževalo. Navadno škropimo trte trikrat. Opozoriti pa moram, da je trte posebno takrat dobro poškopiti, **ko odcveto in so jagode še drobne in zelene**, kajti **v tem času jih navadno napade peronospora**. Če opravimo to delo z 2. do 3. škropljenjem, je končno vseeno.

Po čim spoznamo oidij ali plesen? Bistvo plesni je, da se ne zaje v liste ali jagode, ampak **da živi bolj na površju ozir. na koži istih**. Plesen je površna ali kožna bolezen. Napadene jagode so, kakor da bi bile s pepelom posute. **Če jih odrgnemo, ostanejo lepo zelene; sivi prah se da brez škode odstraniti**. Jagode razpočijo šele pozneje, ko postanejo kot grah debele: po tem spozna vsakdo plesen. Staro, preizkušeno sredstvo proti plesnobi je **fino zmleto in vejano (ventilirano) žveplo, ki ga ob toplem in solčnem vremenu fino razpršimo po trtah**. Dušljiv žvepleni duh, ki se vsled vročine razvije, uniči že po par urah ple-

sen. Toplo priporočamo vsled tega onim vinogradnikom, ki imajo mnogo s plesnijo opraviti, **da vsaj enkrat po cvetju požveplajo grozdje; kajti** s salojdinom in sulikolom je bolje, če škropimo proti plesnobi med prvim in drugim škropljenjem; ti dve sredstvi se včasih mastnih jagod kaj slabo oprimeta.

Vinogradniki! Bodite pri nakupu žvepla pazljivi ter glejte na njega finost. V trgovini mešajo med žveplo razne stvari, tudi rumeno zemljo itd. Seveda je potem tako žveplo tudi cenejše. Kmetijska družba ima za svoje ude garantirano čisto, dvojno ventilirano žveplo po 4.60 Din za kg.

F. Kafol.

K naslovu: O dolgosti ključev.

Izogibanje od predmeta ni sredstvo za protidokaz mojega priporočila in nasveta v 5. števil. „Kmetovalca“, da bi vinogradniki **poskusili** saditi krajše trtne ključe in korenjake in da bi plitveje okopavali in gnojili. Naj vinogradniki poskusijo to na malem delu svojega vinograda in uspeh bo viden in očiten. Na licu mesta, pri enakih zemeljskih razmerah, bodo takoj spoznali razloček dela na rasti in rodnosti trt. To bo najboljša šola za vinogradnike in najboljši odgovor g. K—u.

G. K. bi me mogel prepričati, ako bi mi znanstveno dokazal svoje trditve z ozirom na življenje rastlin, in da bi mi pokazal vinograd, kjer so njegovi ugovori tudi v praksi utemeljeni. To pa mu ne bo uspelo!

Na sklicavanje na vinogradniške strokovnjake, odgovarjam, da ravno Babo je oče izboljšanega vinogradarstva tudi pri nas, ki je uvedel med drugim tudi sajenje krajših ključev. Kakor sem že v prvem dopisu navedel, so poprej sadili meter in daljše ključe. Rathay je bil slaven mikolog, izboren učitelj in metodik, ni se pa bavil s predmetnim vprašanjem t. j. specielno z vinogradništvom. Vsi drugi, ki jih g. K. navaja, so pridni učenci Baba in tudi spoštovani strokovnjaki. Sodim, da bi g. K. sprejel moje izkušnje za prave in dobre, ako bi čital o tem predmetu iz peresa omenjenih in da bi ne ugovarjal. In ravno Kober je v svoji prvi knjigi („Vinogradništvo bodočnosti“) napisal moto „Poskušnje so vrednejše od učenja“. Prihaja mi nehotu na misel vprašanje, ali se je g. K. v vinogradništvu praktično tako daleč udeleževal in ali je vse to tudi praktično preskušal?

V zadnjem odgovoru sem opomnil g. K. na razmnoževanje trt s potaknjenci. S tem sem hotel opozoriti, da kratka trta naredi na vznožju jajčje korenine, kakor dolga. Pa je zašel, ker odgovarja, da mu je znano razmnoževanje s potaknjenci, kot zasilen način, in sicer le pri **znanstvenikih** v preskusne svrhe in da v praksi tega **ne delamo**. Poudarjam, da, kjer se sponaša cepljenje trt na zeleno, je zlasti za malega vinogradnika pripravljane cepljenih trt, pa tudi korenjakov s pomočjo potaknjencev, najlažje, najceneje in najboljše. Mnogi so krajji, kjer sade vinogradniki cepljene trte, ki si jih vzgoje iz potaknjencev. Ako komu preostajajo, jih proda dražje, kakor cepljene v les. Kjer niso kmetje o tem poučeni, in to je mnogokje tudi v Sloveniji, gotovo tega ne delajo, ker tega dela ne poznajo!

Pustimo daljnji Vezuv, ki ga omenja g. K., saj nam je dom bližji, kjer so tudi naši predniki sadili meter in daljše trte, ki so tudi rodile in učkale visoko starost in vendar gremo čedalje h krajšim. To kaže, da so naši kmetje dovezetnejši in naprednejši od zaostalega italijanskega kolona.

Da rosne korenine ne pozebejo, je g. K. priznal. Ponovno pa tudi, da so rosne korenine vzrok bledičavosti. Pričakujem na to trditev strokovno utemeljen dokaz in točno navedbo parcele, kjer je bila ta prikazen po vinogradniških strokovnjakih dognana. Seveda se čimprej odpravim tudi jaz na ogled!

Opazka koncem njegovega članka v 10. števil. „Kmetovalca“, češ, da pogrešano prištevam trto h **grmom**, je zadela g. K. samega. Erjavec, ki mu je bil znan „vsaki kamen, vsaka travca“, svetovne avtoritete v botaniki Čeh Pospíchal, Nemec Leunis in Koch, pa tudi vsak neuki deželan, vsi jo imenujejo **grm!** Naj se g. K. izjavi, kam jo prišteva on!

Josip Štrekelj.

Postavljanje zgradb po deželi.

Kmetijska družba dobiva od svojih udov pogosto vprašanja, kakšni predpisi veljajo pri zgradbi hiš, gospodarskih poslopij in drugih zgradb po deželi, zato je potrebno podati tukaj vsa glavna določila gradbenih zakonov za bivši deželi Kranjsko in Štajersko. Ni sicer tukaj mesto, da bi podali vse predpise teh zakonov, pač pa je potrebno, da navedemo vsaj tiste točke, ki so merodajne za nove zgradbe, bodisi stanovanjske ali gospodarske.

1. Stranka, ki hoče zidati, mora zaprositi za stavbeno dovoljenje pri županstvu in obenem predložiti načrt te zgradbe v dveh izvodih.

2. Na to razpiše županstvo kot prva gradbena oblast lokalni ogled, h kateremu mora biti povabljen vsak mejaš, sicer je postopek neveljaven.

3. Pri tem lokalnem ogledu mora vsak mejaš uveljaviti svoje ugovore, bodisi glede prostora, na pr., da bo nova stavba preblizu njegovega zemljišča ali njegove stavbe, ali da bo bila kap na njegov svet, ali da ne dopušča, da bi bila okna obrnjena na njegov svet itd. Tisti mejaš, ki pri lokalnem ogledu ne prijavi na zapisnik teh ugovorov, nima pozneje pravice ugovarjati proti zgradbi.

4. Na podlagi zapisnika o lokalnem ogledu izda županstvo odlok graditelju in vsem mejašem, ki so prijavi ugovore. To dovoljenje je vezano na pogoje, da ni pomislekov zoper zgradbo iz javnih ozirov (zdravstvo, promet, varnost proti požaru, estetični in drugi oziri). Glede zasebno pravnih ugovorov (škoda zaradi zasenčenja, pravica napraviti okna na tuje zemljišče itd.), pa se napoti ugovarjajoča stranka na redno civilno pravo.

Če se zasebne stranke niso udeležile obravnave, čeravno so bile pravočasno povabljene, ali če niso ugovarjale zoper to gradnjo pri lokalnem ogledu, se pritožba ne vpoštevata. V tem primeru lastnik lahko gradi stavbo na podlagi županskega odloka. Če pa pride do redne civilne pravde, tedaj ne sme lastnik graditi tako dolgo, dokler ni stvar rešena pri sodišču.

Lastnik zemljišča sme na deželi graditi na svojem svetu čisto do meje, vendar ne sme kap njegove strehe biti na sosedov svet. Če se pa dogovori s sosedom, jo lahko postavi tik njegove hiše, v kolikor seveda ne nasprotuje predpisom iz javnih ozirov. Vsak ugovor proti morebitni zgradbi mora pa sosed uveljaviti že pri lokalnem ogledu.

To so prav na kratko samo temeljni predpisi tozadevnih gradbenih zakonov za deželo. Vsa podrobnejša pojasnila pa dobijo tisti, ki se za to zanimajo pri sreskih poglavarstvih, ki je druga gradbena oblast. Prva instanca je županstvo, druga je sresko poglavarstvo in tretja pa veliki župan.

L.

Tretji planinski zbor v Kamniku.

Na Binkoštni ponedeljek se je vršil v Kamniku tretji planinski zbor, ki ga je na iniciativo oblastnega komisarja dr. Spiller-Muysa sklical planinski odbor za kamniški okraj. Zbora se je vdeležilo nad 250 kmečkih gospodarjev iz vseh planinskih srezov Slovenije. Došli so zastopniki planšarstva iz radovljiškega, kranjskega, pa tudi gornjegrajskega sreza, največ pa jih je bilo naravno iz kamniškega okraja, kar jasno dokazuje, da so se začeli tudi tu planinski posestniki zanimati za izboljšanje in moderniziranje svojega planinskega kmetijstva. Zbor so počastili številni zastopniki oblastev in organizacij. Imenom velikega župana ljubljanske oblasti je pozdravil zbor referent za agrarne operacije vladni svetnik **Detela**, imenom oblastnega odbora pa oblastni poslanec **Novak**, dalje oblastni kmetijski referent za ljubljansko oblast insp. **Černe**, (oblastni kmetijski referent za mariborsko oblast insp. **Zidanšek** je pismeno obžaloval, da se zbora ni mogel udeležiti in mu je želel ves uspeh), zastopnik Kmetijske družbe kmetijski svetnik **Rohrman**, sreski poglavar **dr. Ogrin** in drugi. Za častnega predsednika je bil izvoljen oblastni agrarni komisar **dr. Spiller-Muys**, za zbor vodečega predsednika načelnik planinskega odbora kamniškega **Cerar**, za podpredsednika oblastni poslanec **Novak**, načelnik planinskega odbora kranjskega župnik **Piber** ter načelnik planinskega odbora radovljiškega **Ažman**.

Po pozdravnih govorih predsednika in zastopnikov oblasti in organizacij so podali načelniki planinskih odborov za kamniški, kranjski in radovljiški okraj obširna in zanimiva poročila o stanju planin in planšarstva v njihovih področjih, na katero so sledili strokovni referati. O „Pašništvu in planšarstvu“ je izčrpno predaval sreski kmetijski referent **Josip Sustič**, „Živinorejo v kamniškem okraju“ je orisal z živahnimi izvajanjmi načelnik živinorejske zveze **Borc**, „Planinsko sirarstvo“ je izborno obdelal strokovni učitelj za mlekarstvo **Pevc**, o „Higijeni pašnikov“ pa je podal strokovna navodila veterinar **Rauter**.

Udeleženci so z vidnim zanimanjem sledili izvajanjem gg. predavateljev in vztrajali do 1. ure popoldne.

Popoldne se je vršila poučna ekskurzija na živinorejsko posestvo Križ in Volčji potok.

Zbor je sklenil, da se vrši prihodnje leto planinsko zborovanje v Gornjem gradu.

Živinorejski tečaji v radovljiškem okraju.

Poleg podrobnega dela za povzdigo živinoreje z odbiro plemenjakov ter stalno preskrbo plemenskih postaj z dobrimi plemenjaki vseh vrst domače živine, smatra Okrajni živinorejski odbor za sodni okraj Kranjska gora (načelnik A. Kavaljar), da je v tem oziru nujno potreben tudi živinorejski pouk. Iz tega razloga je priredil letos omenjeni odbor s pomočjo sredstev iz okr. blagajne štiri živinorejske tečaje, ki so se vršili: 8. maja na Dovjem (udeležencev 50), 22. maja na Koroški Beli (udeležencev 40), 26. maja v Ratečah-Planca (udeležencev 55), 29. maja v Podkorenu (udeležencev 60).

Na vsakem tečaju se je predavalo povprečno po osem ur, in sicer na predvečer od 7. ure naprej, prihodnji dan pa predpoldne in popoldne. Na tečajih je predaval kmet. ref. Sustič, a pri tečajih na Dovjem, v Ratečah in Podkorenu je sodeloval s poukom o mlekarstvu tudi g. agronom Rožet iz Ljubljane. Na tečajih se je temeljito razpravljalo o najbolj perečih vprašanih planinske živinoreje in mlekarstva. Koncem vsakega važnejšega poglavja se je otvoril predmeten **razgovor**, v katerem se je pretresalo podrobnosti. Razgovorov so se vneto udeležili številni gospodarji in gospodinje, katere slednje so bile na tečajih dobro zastopane. Zanimanje udeležencev je bilo vseskozi veliko. Kmetovalci pričenjajo uvidevati, da jim je v današnjih težkih časih za izboljšanje gospodarstva takega pouka potrebno. Tečaji so uspeli v vsakem oziru dobro in je želeli, da bi jih prirejali tudi drugi živinorejski odbori, predvsem pa **zadruga**, ki so v prvi vrsti za to poklicane.

Brezalkoholna uporaba sadja in grozdja.

Izgledi za alkoholno produkcijo so po soglasni ugotovitvi skoro vseh v poštevek prihajajočih strokovnjakov prav slabi! Z zdravstvenega in moralnega stališča mora to nazadovanje vsakdo pozdraviti! Saj čutimo, da je alkoholizem posebno za naš narod najpogubnejša socialna bolezen, ki ruši temelje posamezniku, družini, v občini, državi in cerkvi. Toda baš zaradi nazadovanja konsuma in drugih neprilik prihajajo sadjarji, posebno pa vinogradniki v mučen položaj, da proizvedo, za katere se pridelovalni stroški niso znižali, ne morejo spraviti v denar za primerno ceno! Tako nastaja vinska kriza, o kateri se pri nas vedno več piše in govori. Da kriza obstoja, je ugotovljeno. Da se predvidoma sama ne bo ublažila, je tudi naravno. Iz tega pa sledi, da je treba iskati novih načinov pridelave oz. uporabe, ki bolj odgovarjajo zahtevam, po katerih je in bo predvidoma vedno več povpraševanja. Alkoholnih vin je preveč, po brezalkoholnih izdelkih pa povpraševanje posebno v zadnjem času silno raste! Njih konsum se bo pa še znatno povečal, ker se vrste abstinentov množe in se mladina vzgaja v duhu treznosti!

Kakor lansko leto, namerava tudi letos „Brezalkoholna produkcija“ prirediti več tečajev, na katerih se bo obravnavalo najvažnejše o brezalkoholnem gospodarstvu (vkuhavanje, sušenje, pridelovanje brezalkoholnih sadnih in grozdnih sokov v domačem gospodarstvu in v obratih; ohranjanje svežega sadja in grozdja; organizacija prodaje teh pridelkov in izdelkov itd.). **Kdor se želi 1. tečaja** (o priliki velesoja) dne 4. julija t. l. udeležiti, naj to javi po dopisnici „Brezalkoholna produkcija“, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Vinogradniki, sadjarji, gostilničarji! Ne prezrite te ugodne prilike, da se o tem važnem vprašanju pravočasno poučite!

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko - gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znakah) za stroške.

Vprašanje 42. Ker smo pričeli trte škropiti z Urania-zelenilom, vprašam, ali smemo še naprej polagati živini podobrano mladje in travo, požeto po vinogradih, ki se kolikor toliko poškopri tudi z Urania-zelenilom?

Odgovor: Na vsak način je treba sedaj večje previdnosti pri uporabi trave in mladja v poškopljenih vinogradih,

kajti Urania-zelenilo je škodljivo, zlasti če se užije v večji količini. Mladje kaže podbirati zaraditega pred škropljenjem, da se ognemo tej nevarnosti. Trave pa ni požeti takoj za škropljenjem, temveč pozneje, ko jo je že dež izpiral. V ostalem je pa skrbeti, da vzdržujemo naše vinograde v čistoči. Vinograd bodi vinograd in ne plevelnik. V kolikor so razmere pri nas bolj ugodne razvoju plevela, ki je škodljiv trti, v toliko moramo pa naše vinograde skrbneje obdelavati. Težko je slednjič določiti, kdaj začne s tem strupom oškropljena trava škodovati in v kakšnem obsegu. Iz Amerike in Nemčije, kjer se urania-zelenilo rabi, ni nobenih tozadevnih poročil. Resnica pa je, da so tam vinogradi bolj čisti plevela in trave, kakor pa pri nas. Da bi Urania-zelenilo ne škodovalo, se priporoča to sredstvo zlasti kot prva pomoč za prvo škropljenje, t. j. proti senenemu črvičku.

R.

Vprašanje 43. Solnčnice so nam splesnele in olje ima duh po plesnobi. **Kako odpravim pri olju duh po plesnobi?** (M. P. v P.)

Odgovor: Olje solnčnic, ki ima duh po plesnobi, napravimo zopet užitno, če mu primešamo na vsak liter okrog 2 dkg svežega, zdrobljenega lesnega oglja in vse skupaj med mešanjem segrevamo ali kuhamo približno pol ure. Nato pustimo, da se ohladi, ga na to precedimo skozi platno ali še bolje skozi filtrirni papir, na katerem ostane oglje. Pri kuhanju zremo vmes tudi nekaj čebule in korenja, ki sicer ne odstranita duha, pač ga pa zakrijeta. Ko dobimo na ta način užitno olje, ga je čimprej porabiti ali pa shraniti v dobro zamašenih steklenicah, da ne pride v dotiko z zrakom.

L.

Vprašanje 44. Imam v zemlji dve veliki betonski kadi, v kateri bi rad vložil zeleno krmo za okisanje po načinu ansilaže v „Silo“. **Kako okisam zeleno krmo v kadeh?** (I. B. v F.)

Odgovor: Ansilaža ali okisana zelena krma se tako pripravi, da se še svežo zeleno krmo temeljito stlači v cementno kad, kakor pri kisanju zelja ali repe. Krmo je vsako plast posebej dobro steptati ali pa potlačiti s kakim batom. Glavno načelo je, da se iz nje iztisne kolikor mogoče zraka, s čemer se prepreči plesnitev in gniloba. Priporočljivo je tudi to krmo nekoliko posoliti, ker postane s tem bolj okusna. Po vrhu se jo pokrije s slamo, na to naloži pokrov (ali plast zemlje), ki se ga obteži s kamenjem. To učinkuje kakor stiskalnica. Z vodo pa krme ni treba zaliti po vrhu kadi. Podrobneje o tem čitajte letošnje članke v „Kmetovalcu“ na straneh 20, 27, 34, 49 in 67.

L.

Vprašanje 45. V mojem hmeljišču mi voluhar dela škodo. Vsak dan mi ogrize po par trsov. Je-li znano kako uspešno sredstvo za preganjanje, oziroma pokončevanje voluharja ali krtic v zemljiščih? Tako sredstvo naj bi se primešalo gnojnici ali vodi. **Kako najuspešneje zatiram voluharja?** (M. P. v C.)

Odgovor: Za zatiranje tega škodljivca, nimamo še nikakega popolnoma zanesljivega sredstva. Nekateri priporočajo posaditi med hmeljske sadike korenje, ki ga voluhar rad žre in tedaj ne gre na hmeljske šture. Drugi svetujejo potrositi v voluharjeve rove karbid, ki razvija plin in ta prežene voluharja. Tudi s strupenimi plini, takozvanimi „Sergo“ ali „Hora“ patronami se je dosegel proti voluharju le pičel uspeh. Kemičnega sredstva za primešanje k vodi ali gnojnici pa dosedaj nimamo nikakega. Najučinkovitejše je pač poloviti te glodavce s pastmi bodisi s cevkami ali pa s ščipalkami. Ene in druge vrste ima Kmetijska družba v zalogi ter jih oddaja po 10 Din za komad. Nekateri so bolj zadovoljni s cevkami, drugi pa hvallijo ščipavke. Svetovahi bi Vam, da se poslužite proti voluharju raznih sredstev in ga skušate uničiti ali vsaj pregnati iz hmeljišča.

L.

IZ DELOVANJA PODRUŽNIC.

Kmetijska podružnica v Mali Nedelji je zborovala 3. aprila. Od 103 udov je bilo 34 navzočih. Iz poročila je povzeti, da je imela podružnica 127.428 Din skupnega prometa. Zastopnikom na glavnem občnem zboru so bili izvoljeni: Lovro Spindler, inž. J. Lupša in Fr. Kranjc. Pri slučajnostih so prišle v razgovor sledeče zadeve: predelavanje mleka in konsum mleka, jubilejna kmetijska razstava v Ljubljani, uporaba eks-pres-aparata pri napenjanju živine in umetna gnojila.

Kmetijska podružnica v Šmartnem pri Litiji je zborovala 24. aprila. Od 147 udov je bilo 40 navzočih. Iz poročila je povzeti, da je prevzela drevnico sadjarska podružnica, nabavo strojev, krmil in umetnih gnojil pa kmetijska zadruga, ki ima prostore in osebje za to. Računski zaključek izkazuje denarnega prometa 10.115 Din. Za delegate so bili izvoljeni: dekan M. Rihar in pos. L. Simončič, L. Hostnik in Al. Strman. Pri slučajnostih je prišla na vrsto jubilejna kmetijska razstava, premovanje goveje živine in pregled bikov ter merjascev. Določili so se tudi kraji, ki so potrebni skupnega orodja.

Kmetijska podružnica Sv. Bolfenk v Slov. Gor. je zborovala 1. maja. Od 24 članov je bilo 10 navzočih. Računski zaključek izkazuje 738 Din premoženja, 457 Din dohodkov in 80 Din stroškov. Delegatom je bil izvoljen V. Simončič. Pri slučajnostih se je sklenilo, da se podružnični člani udeleže razstave, da se nabavi škropilnica za sadno drevje in pospešuje sadjarstvo z upeljavo boljših sadnih vrst, živinoreja pa z nakupom dobrega plemenjaka.

Kmetijska podružnica Zdole je zborovala 1. maja. Od 48 članov je bilo 24 navzočih. Načelnik pozivlje člane k intenzivnejšemu zanimanju in delovanju. Podružnica je imela 28.693 Din prejemkov in 26.773 Din izdatkov, tako da je bilo prebitka 1920 Din. Za trijer pa dolguje še 2500 Din, tako da ima primanjkljaja 579 Din. Delegatom je bil izvoljen Al. Šoba. Pri slučajnostih je predaval sreski kmet. ref. Simončič o vinarstvu in kletarstvu in vabil navzoče k pristopu v Društvo vinogradnikov za ljubljansko in mariborsko oblast. Podal je tudi pojasnilo za jubilejno kmetijsko razstavo v Ljubljani.

GOSPODARSKE STVARI.

Vozne olajšave za Ljubljanski velesejem od 2.—11. julija 1927. Posetnikom je dovoljen 50% popust na vseh železnicah po Jugoslaviji, Č. S. R. in Madžarski, 30% v Italiji, 25% v Avstriji in Nemčiji. Voznih olajšav se zamorejo poslužiti posetniki na podlagi sejske legitimacije, ki se prodaja po vseh večjih denarnih zavodih, trgovsko in tujsko-prometnih ustanovah v državi po Din 30.—

KMETIJSKE NOVICE.

Osemdnevna oprostitev šolskega obiska zaradi pokončevanja grozdnega kiseljaka. Veliki župan ljubljanske oblasti je na predlog Kmetijske družbe s posebno okrožnico odredil, da dovoljujejo šolska upraviteljstva po vinorodnih krajih ljubljanske oblasti šolski mladini po 8 pouka prostih dni za zatiranje grozdnega molja (senenega črvička ali grozdnega kiseljaka).

Iz zavoda za proučevanje kužnih bolezni vet. fak. v Zagrebu, Savska cesta 14. V svrhu bakteriološkega preiskovanja čebelne kuge potrebuje ta zavod čebelno satovje oziroma čebele iz čebelnjaka, kjer so čebele v večji meri poginile. Vsled tega se obrača na lastnike čebeljakov s prošnjo, da bi mu poslali satje iz čebeljakov, v katerih poginjajo ličinke, oziroma da bi mu poslali mrtve čebele v primeru, ako obstoji sum, da je nastopila med čebelami bolezen.

Jubilejna kmetijska razstava.

Obvestila.

Razstava starinskih plugov in kmetijskega orodja. Da se na jubilejni kmetijski razstavi vsaj v skromnih obrisih pokaže zgodovinski razvoj pluga v Sloveniji, namerava Kmetijska družba zbrati in razstaviti zbirko starinskih plugov in drugega kmetijskega orodja. Iz tega razloga se naprošajo posestniki, ki imajo še dobro ohranjene take pluge ali drugo slično orodje, da ga prijavijo Kmetijski družbi. Plug ali orodje naj bo natančno opisano, po možnosti površno narisano in splošno v dobrem stanju. Navedena naj bo tudi približno doba, v kateri je bil napravljen, oziroma ko je bil rabljen. Ta poročila je poslati Kmetijski družbi do konca tega meseca. Orodje se bo pa odposlalo šele tedaj, ko bo družba to določila. Opozarjajo se kmetovalci, naj temu obvestilu posvetijo primerno pozornost, ker se bodo morebiti razstavljeni predmeti porabili kot temeljna zbirka za bodoči kmetijski muzej Slovenije.

Zbirajte žita za kmetijsko razstavo!

Sedaj bo čas, da vsak kmetovalec, ki se namerava udeležiti jesenske razstave z žitom, zbere potrebne vzorce. Za razstavo je določiti najlepše rastline. Ko dozore, jih je s koreninami vred izru-

vati, in sicer tako previdno, da se slama ne polomi. Očistiti od zemlje, zbrati jih za eno dobro pest, posušiti, zravnati in povezati v snopič. Na sredo vsakega snopiča je vtakniti gladek kolec, da se slama ne zlomi. Klasje je zaviti v papir, da se ne iztrese zrnje. Na snopič je navezati komad kartona ali trdega papirja, na katerega je zabeležiti vrsto žita, če je domača ali tuja, kraj, kjer je raslo, bivališče posestnika, koliko je znašal pridelek na ha in morebitne druge pripomnje. Z iste njive je zbrati nekaj lepega klasja, ga dobro posušiti in omlatiti. Zrnje je očistiti, posušiti in približno ¼ kg najboljšega dati v vrečico iz blaga. Vanjo je vložiti papir z ravnimi podatki, ki smo jih prej omenili. Kmetijska podružnica zbere vse vzorce v svojem okraju in jih čimprej doloži Kmetijski družbi v Ljubljani, in sicer manjše pošiljke po pošti, večje pa v zabojih po železnici. Na ta način hočemo zbrati vrste žita iz raznih krajev Slovenije. Priporočamo vsem udom, pa tudi drugim kmetovalcem, da posvečajo tej odberi žita največjo skrb, kajti od tega je odvisno v kakšni luči se bo na naši razstavi pokazalo kmetijstvo Slovenije.

KNJIŽEVNOST.

„Naše Gorice“. Prva številka tega lista, ki ga izdaja „Vinarsko društvo“ v Mariboru kot svoje glasilo, je izšla mesca maja in je prinesla sledeče članke: Bodočnost našega vinarstva. — Dalmatinsko vino v Sloveniji in naše težnje. — Peronospora. — Oskrbovanje prvoletnega hmeljnika. — Impregniranje kolja. — Grozdni sukač. — Pokončujte rjavega hrošča. — Vinske bolezni in vinska napaka. — Pomen kokošjereje. — Čitanke za kmetijske šole. — Ali naj kmet sadno drevje kupuje ali naj ga sam zgojuje. — List izhaja mesečno in stane s članarino vred 20 Din, za vse druge letno po 40 Din.

Vestnik društva kmetijskih strokovnjakov za Slovenijo.

Iz delovanja odbora: Napravili smo predstavko na kmetijsko ministrstvo v zadevi redukcij, v zadevi imenovanja veterinarja za oblastnega kmetijskega referenta ter v zadevi pripustitve kmetijskih strokovnjakov v srednješolsko izobrazbo k izpitom za živinorejske inšpektorje. V mnogih slučajih smo uspešno posredovali pri iskanju službe.

Novi člani: Na zadnji odborovi seji sta bila sprejeta za redna člana tov. Rudolf Sevnik iz Župelevc pri Brežicah in Mirko Kovačič iz Sveta pri Komnu na Krasu.

Proti priznanju vojaških let v civilno državno službo se redno pritoži Glavna kontrola na Državni Svet. Prizadeti, obrnite se na društvo za informacije!

Članarina 1927. Večina članov še ni poravnala članarine, kakor bi se moralo to zgoditi po pravilih že do konca marca. Prosimo te gg. člane, da to čimprej store in se v to svrhu poslužijo poštinih položnic št. 12.322 „Društvo kmetijskih strokovnjakov za Ljubljansko in Mariborsko oblast, Maribor.“ Položnice se dobé pri blagajniku in tajniku društva in na vseh kmet, soľah, prazne golice pa pri vsakem poštnem uradu. — Nekateri člani so plačali samo 25 Din namesto 40 Din; prosimo za poravnavo preostanka.

URADNE VESTI

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. i. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Bled, v nedeljo, 3. julija 1927. ob treh popoldne v „Blejskem domu“; — **Globoko pri Brežicah,** v nedeljo, 3. julija ob dveh popoldne v šoli v Globokem; — **Guštani,** v nedeljo, 10. julija 1927. ob devetih popoldne v gostilni „Balkan“; — **Horjul,** v nedeljo, 3. julija 1927. ob treh popoldne v mežnariji; — **Javor pod Ljubljano,** v nedeljo, 3. julija 1927. po popoldanski službi božji v mežnariji; — **Kozje,** v nedeljo, 17. julija 1927. ob poldevetih popoldne pri g. Ivanu Kuželju; — **Motnik,** na praznik, 29. junija 1927. ob treh popoldne v Motniku 18; — **Jurij ob Ščavnici,** v nedeljo, 3. julija 1927. pri tovarišu Francu Milnariču, Čehoslavci; — **Semič,** na praznik, 29. junija 1927. ob osmih zjutraj v šoli; — **Sv. Rupert** v Slovenskih goricah, na praznik, 29. junija 1927. po rani sv. maši v stari šoli; — **Šenčur pri Kranju,** v nedeljo, 3. julija 1927. ob treh popoldne pri načelniku; — **Škofja vas - Vojnik,** v nedeljo, 17. julija 1927. ob osmih zjutraj v posojilnični dvorani; — **za Marenberg in okolico,** v nedeljo, 3. julija 1927. ob treh popoldne v gostilni Sgerm v Vuhredu.

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnik na nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/2 stran	Din 2400.—	1/8 strani	Din 430.—
1/3 strani	Din 1200.—	1/6 strani	Din 300.—
1/4 strani	Din 800.—	1/12 strani	Din 200.—
1/8 strani	Din 600.—	1/24 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—, — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe!

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim „cenejšim“ ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so popolnoma neobvezne, ter veljajo tako iz skladišča v Ljubljani kakor iz Maribora.

Udom iz mariborske oblasti sporočamo, da so vse kmetijske potrebščine na zalogi tudi v Mariboru, Meljska cesta št. 12, v lastni hiši Kmetijske družbe. Udje se lahko obračajo tudi naravnost na: Skladišče Kmetijske družbe v Mariboru, Meljska cesta 12.

Semena:

Siva semenska ajda v celih vrečah po 100 kg Din 5.—, nadrobno po Din 5.20 za kg.

Semenski oves „Ligovo“ po Din 3.50 za 1 kg.

Semenska pesa, Mamut po Din 13.— za 1 kg. To seme je jamčeno pristno severonemško, najvišje kaljivosti.

Kose prvovrstne	65 cm,	70 cm,	75 cm
po Din	22.—	24.—	24.—

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonških naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene. Večje zaloge se nahajajo tudi pri Zvezi podružnic v Brežicah ter v podružničnem skladišču v Novem mestu, ter na Rakeku pri gospodu Mat. Stržaju.

Apneni dušik v pločevinastih posodah po Din 310.— za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.

Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 12.50 100 kg, samo vagonške pošiljke.

Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.

Kajnit po 95.—Din za 100 kg. — Za 1 ha 400—600 kg.

Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 145.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg.

Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 40 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano umetno gnojilo za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8 1/2% kalija, 5% dušika in 9% fosforove kisline po Din 180.— za 100 kg. — Za 1 ha 500 kg.

Rožena moka, izborno dušičnato gnojilo za vinograde po Din 350.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat 16—18% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri celih vagonih Din 90.— za 100 kg franko na vsako postajo v Sloveniji.

Razklejana kostna moka, 29% fosforove kisline, 2 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Surova kostna moka z 21% fosforove kisline in 5% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Thomasova žlindra. Cene za 100 kg pri odjemu pol all celega vagona franko kolodvor Ljubljana ali Maribor jamčeno 19/20% po Din 150.—. Za na drobno oddajo v Ljubljani in Mariboru stane vreča 100 kg 19/20% Din 155.—.

Na željo odda družba vrtnarjem in malim posestnikom umetna gnojila na drobno, t. j. na posamezno kilogr. po nastopnih cenah iz skladišča na Turjaškem trgu št. 3. — Mešano gnojilo za vrtove po Din 2.50 za 1 kg z vrečicami vred.

Krmila:

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolišče po Din 3.50 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.25 za kilogram, na drobno Din 5 za kg, najmanj 5 kg.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 9.50 za kg, na drobno Din 10.— za kg, najmanj 5 kg.

Žlinska sol po Din 2.25 za 1 kg Ljubljana, z vrečami (po 50 kg) vred.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 in pol kg po Din 20, v ročkah po 3½ kg Din 50.—

Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—

Antiklor (salojdin, natr. tiosulfat) v sodih po 300 kg Din 5.20, v sodih po 100 kg Din 5.40, v manjših količinah po Din 5.60 za kilogram.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.

Azbest dunajski za čiščenje vina po Din 40 za kg.

Cepilna smola po ¼ kg Din 15.—, ½ kg po Din 8.—

Ebuloskope Vidal-Maligand za preizkušanje alkohola v vinu po 500 Din za kompl. aparat.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.

Enokarbon (Oenocarbon), prepar. ogljen prah za čiščenje vina po Din 50 za 1 kg.

Flora škropilnice, dvoliterske, za vrtno nasade, po Din 370.—

Gnojne vile s 4 roglji po 15.— Din za komad.

Grozdni mlin, trvdke M. Kozinc, Sevnica, po Din 850.—

Grozdni mlin trvdke Weiss, 65 kg teže po 1580.— Din.

Grozdni reblijači „Ideal“ štev. 8, prenosljiv po 2550.— Din.

Grozdni reblijač trvdke Weiss po 5450.— Din.

Gumijeve cevi za škropilnice po 15.— Din meter.

Gumijeve kroglice za trtne škropilnice po 50 par komad.

„Jullen“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče ¼ kg Din 30, ½ kg Din 50, 1 kg Din 90.—

Merilo za sode, novost patent **Matievič**, vštveši tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.

Moštne mere, žepne, mali format po Din 95.—, večji format s termometrom po Din 140.—

Nitrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.

Petrolfenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.

Ralija je dobiti v skladišču Maribor po Din 20 za 1 kg.

Sadni mlin trvdke Weiss po 4250.— Din.

Salojdin (antiklor, natr. tiosulfat) po Din 5.20, 5.40 in 5.60 za kg. Glej Antiklor!

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—, Srgo patroni po Din 7 za komad.

Sulfol (koloidno žveplo) proti oidiju v zavitkih po pol kg 65 Din, po 1 kg 120 Din orig. zavitek.

Stiskalnica za grozdje in sadje EPD po Din 3400.—

„Stopp“ nastavke sistem Fr. Nechvile, Dunaj za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) p oDin 165.—

Škropilnice franc. znamke „Automatique“ Din 680.—

Škropilnica za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od trvdke „Nechvile“ ročno-prevozna z dvema cevmi po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevmi po 75 cm, 2 bambusovimi cevmi po 4 m in Patent razpršilnikoma Din 2900.—

Škropilnice ročne, male po Din 100, velike po Din 200. (Razpršilniki za veliko ročno škropilnico Din 18.— za komad.)

Trtne škropilnice, bakrene, sistem **Vermorel** po Din 500, sistem **Jessernik** po Din 500, sistema **Kmetijska družba** po Din 450, original **Komet Nechwile D 123** Din 500 za komad. Škropilnica **„Csepel“** Din 620 za komad.

Uranija zelenilo po Din 80 za kg.

Uspulun — za razkuževanje vseh vrst semenja — v škatlicah po 100 gr Din 22.—, 500 gr Din 92.

Vinalkometer za določanje alkohola od trvdke **Theo Seltz** po Din 120.—

Vinometri „Weinlaube“ od trvdke Weiss po Din 60.—

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galico po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplovci trakovi na azbestu po Din 16 za kg.

Žveplalnik „Vindobona nahrbtni 26“ Din 500.—

Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.

Žveplalniki, ročni po 65 Din za 1 komad.

Žveplalniki nahrbtni, št. 1 Din 450.—, št. 3 Din 500.—

Vrtnarsko orodje orig. trvdke S. Kunde & sin:

Cepilni noži za okulacijo in kopolacijo po Din 38.50, Din 58.75, Din 44.75, Din 36.25, Din 60.25, Din 84.—; vrtni noži po Din 57.25, Din 67.75; vrtno in trtne škarje po Din 52.—, 76.—, 117.—, 146.—, 190.—

Žage za drevesa od Kunde, od 30.— do 124.— Din.

Živinoreja in mlekarstvo.

Opozarjamo mlekarne na znižane cene večjih posnemačnikov „Baltic“ in „Titan“.

Brzoparilniki „Alfa“ original B po 120 l po 1900.— Din.

Gumijevi seski za teleta po Din 20 in 30 komad.

Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.

Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—

Posnemačnik „Titan“ za 150 l po Din 2200.—

„Baltic“ posnemačnik za 35 l Din 620. M:O za 60 l Din 1260, za 100 l K: po 1700 Din, za 130 l K po Din 1800 ali isti stroj s podstavkom Din 2750.—

Požiralnikove cevi za teleta 160, za goved 350 Din.

Reporezni stroj E. W. A. po Din 700.—

Sirišče dansko, orig. Hansen v prahu, iz Kodanja, v dozah po 25 gr po Din 15.—

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sesalke za gnojno (gnojne pumpe) 330 cm po Din 950, 360 cm po Din 970, 390 cm po Din 990, 420 cm po Din 1025, 290/420 cm po Din 1120.

Telečni napajalniki po Din 130.

Trokarji za goved po Din 100, za teleta in ovce po Din 70.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.— za komad.

Higosan, sredstvo proti snežni plesni rži, progavosti ječmena v zaklopnih po 200 gr po 40 Din.

Kultivatorji (ročni) po 18 in 25 Din komad.

Orodje vrtnarskega društva: klini za vrstico po 3 Din, lopate za šitiranje po 23 Din komad.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—

Porzol preiskušeno suho sredstvo za prašenje semena proti snetjavosti v zav. po 200 gr Din 10.—

Peresa k vrtnim škarjam po 1 Din komad.

„Ptičji strah“, Vsebuje 20 strelcov, stane Din 20.—

Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—

Trijerji (orig. Heidovi) po 3600 Din.

Žitni čistilnik z 7 siti po Din 1400.

Žitni čistilnik z 10 siti po Din 1600.

Poljedelski stroji:

Universal plugi:

Sackov plug D7 MN po Din 1180.—

Sackov plug D6 MN po Din 1000.—

Sackov plug EFB5 po Din 920.—

Sackov plug E9E po Din 1300.—

Dvojni Sackov plug ZH6RU po Din 1650.—

Obračalni plug UW5 po Din 1040.—

Obračalni plug NW5 po Din 1300.—

Plužni lemeži Sack: 7M24 po Din 52.—, 6R24 po Din 48.—

Plužni trupli (glave) URB4 z rez. nožem po Din 175.—

Podzemeljski plug Sack XII po Din 400.—, Sack XV po Din 400.—

Sackov kompl. plug z sedmimi izruvači za krompir po Din 1250.—

Izruvač za krompir Sack (glava) z sedmimi deli Din 420.

Okopalniki: H4 po Din 315; XXV SACK (kopačice) po Din 440.—; „Planet“ štev. 18 Din 220.

Okopalnike Planet-Plantage kompletne po Din 800.—

Osipalniki: z enim prednjim kolesom, kompletni po Din 780; HSE po Din 310; HZL po Din 700, manjši po Din 350; M za 7" plug (Sack) po Din 390.

Njivska brana SE2 po Din 700.

Travniška brana A3 po Din 750.—, A4 po Din 760.—

Travniške brane z zvezdnimi členki SA3 po Din 900.— SB3 po Din 980.—

Travniški skarifikator „Darius“ 14 po Din 2160.

Sejalni stroj „Isaria“ širok 1.25, vrst 11, Din 5000.

Stroj za suho kvašenje žita (Mayer Trockenbeizer Ideal, 1) po Din 950.—

Kultivator FZBVR SACK z sedmimi noži po Din 1780. s devetimi (peresnimi) noži po Din 1980.

Kalezljivo sramnično vnetje.

„Z zadoščenjem sem zaznal, da je izvrstno učinkujoči „Bissulin“ na veleposestvu prepričal, da že dve leti ni bilo obolenja na sramničnem vnetju.“

Živinozdravnik Dr. H. Berliner Tierärztliche Wochenschrift 1915, No. 36.

„Bissulin“ se izdaja le na živinozdravniško odredbo.

H. Trommsdorff, Chem. Fabrik, Aachen. Zastopnik: „Lykos“, Mr. K. Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica št. 8.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neom. zav.

Račun poštna hranilnica št. 14257

Brzajavka: „KmetSKI dom“ Telefon 2.847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ul. šteV. 1, prtiličje

Daje:

Posojila na vknjžbo, proti poroštvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obreštuje:

vloge na 6°/10 povedi čistih. Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavcije inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice na druga mesta. Uradne ure: vsak delavnik 8.-12^{1/2} in od 3.-4^{1/2}

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.

Ob naročitvi knjig zahtevajte poštino polnočno! — Po prejemu denarja se takoj odpošljejo knjige!

Kmetovalci, čitajte kmetijsko - strokovne knjige!

KMETIJSKE KNJIGE

in gospodarska navodila, ki jih ima naprodaj „KMETIJSKA DRUŽBA ZA SLOVENIJO“ v Ljubljani, Turjaški trg šteV. 3.

Splošno kmetijstvo.

	Din
F. Štupar, Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	5.—
B. Skalicky, Kmetijske razmere na Češkem (broš.)	10.—
I. Majdič, Nasveti za hišo in dom (vez.)	30.—
F. Pengov - Dr. Ratajec Poljudna kemija (broš.)	18.—
F. Povše, Umni kmetovalec II. III. snopič po	12.—
V. Rohrman, Poljedelstvo I. II. snopič po	15.—
Rohrman - Dular, Gospodarski nauki	15.—

Travništvo.

Weinzierl - Turk, O sestavljenju in setvi travnih mešanec (broš.)	15.—
Inž. Turk, Navodilo o gnojenju travnikov	5.—
Inž. Turk, Travništvo I. snopič po	8.—
Inž. Turk, Travništvo II. snopič po	13.—

Vinarstvo in kletarstvo.

B. Skalicky, Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja, ter vzgoja trt na špalirju (broš.)	10.—
B. Skalicky, Kletarstvo (vez.)	72.—
A. Žmavc, Vinarstvo (vez.)	66.—
Imenik vinogradnikov mariborske oblasti	10.—

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

M. Humek, Breskev in marelica (broš.)	10.—
M. Humek, Praktični sadjar (vez.)	80.—
M. Humek, Sadj v gospodinjstvu (broš.)	24.—
M. Humek, Sadno vino ali sadjevec (broš.)	10.—
F. Kafol, „Sadjarstvo“	10.—

M. Humek, Pet slik od žlahtnih hrušk	10.—
M. Humek, Domači vrt (vez.)	40.—
I. Priol, Ameriški način sortiranja in vkladanja sadja (broš.)	5.—

Živinoreja in živinozdravstvo.

Steuert - Jamnik, Soseba Razumnika „Konjereja“	15.—
L. Tepina, Podkovstvo (broš.)	20.—
F. Dular, Domači živinozdravnik (vez.)	44.—
A. Slivnik, Perutninarstvo (vez.)	50.—
Dr. Voszka, Reja domačih zajcev (broš.)	10.—
F. Erjavec, Živali v podobah, II. zv. ptice (vez.)	26.—
A. Pevc, „Sirarstvo“	55.—
A. Pevc, „Mlekarstvo“	25.—

Čebelarstvo.

A. Janša, Nauk o čebelarstvu (broš.)	24.—
D. Beranič, Temelji uspešnega čebelarstva	15.—
F. Lakmayer, Umni čebelar (vez.)	38.—

Razne gospodarske knjige.

M. Kostanjevec, O užitnini vina in mesa (broš.)	5.—
A. Šivic, Poljudno navodilo za merjenje lesa	15.—
J. Künzle, Zdravilna zelišča (broš.)	8.—
J. Künzle, Žel in plevel „Slovar naravnega zdravilstva“ (vez.)	75.—
L. Purgaj, Gospodinjstvo (broš.)	40.—
Dr. Šavnik, Dohodnina (broš.)	8.—
A. Beg, Naše gobe, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob (vez.)	50.—

„Gospodarska navodila“

ponatisi iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 2 Din.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati

1. Počrtnjenje vina ali sadjeva.
2. Rivanje vina.
3. Sestava in setev travnih in deteljnih zmesi.
4. Gnojenje vinogradov z največjimi umetnimi gnojili.
5. Kako se iz gnilega grozdja napravi dobro vino.
6. Čiste drože in njih raba v kletarstvu.
7. Vzroki neplodnosti pri govedih.
8. Stuzavost ali vlačljivost vina.
9. Krmiljenje z oljnatimi tropinami.
10. Čiščenje in precejanje vina.
11. Resna beseda vinogradnikom ob trzavi.
12. Naprava petijota ali domače pilače.
13. O bistvu alkoholnega vrenja (kipenja).
14. Vnete vimena ali volčič na vimenu.
15. Nova naredba glede izvrševanja rezarstva.
16. Kislost (kisloba) in razkisanje vina.
17. Močno krmilo „ribja moka“ za rast in pitanje prašičev.
18. Dolžnost vzdrževanja ograj pred živino, ki se pase.
19. Napanjanje govedi.
20. Bradavice (gobe) pri živini.
21. Izdelovanje mila za dom.
22. Zdravljenje kužnih bolezni s cepljenjem (rdečica).
23. Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.

(Zadostuje če imenujete samo tekoče šteV. od navodil).

24. Kako živi žitni molj in kako se pokončuje.
25. Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.
26. Kako se obnavljajo in popravljaljo meje?
27. Presojanje krmil po škrobnih vrednotah.
28. Garje pri konjih.
29. Apneni dušik.
30. Duh in okus vina po žveplu.
31. Tobak. Pridelovanje in zakonski predpisi.
32. Sečni kamni pri živalih.
33. O prijavi sekanja v gozdih.
34. Kisanje in cikanje vina.
35. Trošarina na vino.
36. Precejanje in filtriranje vina.
37. Glodanje lesa po goveji živini.
38. Dve mljni nalogi naše živinoreje.
39. Sredstva za pokončevanje škodljivih rastlin in živali.
40. Škoda, povzročena po lovčih in divjačinah.
41. Moderno zatiranje živalskih kužnih in nalezljivih bolezni.
42. Preizkusi z umetnimi gnojili 1923. leta.
43. Pomen kmečkih gozdvov.
44. Neplodnost, zvrženje in bolezni žrebet.
45. Salojidin kot sredstvo zoper trino plesnobo.
46. Tekoče žveplo zoper plesnobo na grozdju.
47. Moljavo žito.
48. Kako sadimo sadno drevje ob cestah in potih.

KMETOVALCI! Samo z čitanjem dobrih poučnih in strokovnih knjig, se more umno gospodariti!

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.
Vnakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.
Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Brinje, slive, fige

za žganjekuho oddaja po nizkih cenah tvrdka Ivan Jelačina, Ljubljana, Emonska cesta št. 2. Zatevajte ponudbo! 32

Gepel,

stoječ in dobro ohranjen se prodaja radi preureditve pogona na bencin motor. Polasnila v strojni delavnici Tišlarja v Slovenjgradcu. 184

Prvovrsten jabolčnik,

lastni pridelek v večji količini, ima na prodaj: A. Ussar, Zavrč, pošta Moškanjec. 187

Vabilo

na redni občni zbor Kmetijske posojilnice in hranilnice na Vinclci, Bela Krajina, r. z. z n. z., ki se vrši dne 3. julija 1927 ob 2. uri popoldne v uradnih prostorih z dnevnim redom: 1. Poročilo načelnstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1926. 4. Volitev načelnstva. 5. Slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se glasom § 35. zadržnih pravil, vrši čez pol ure na istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepčen ob vsaki udeležbi. — Načelnstvo. 197

3 orale velik gozd,

lepo zaraščeni, „Rudnik“ pri Ljubljani, je ugodno za prodaj! Naslov v upravi „Kmetovalca“ pod št. 196. 196

Montafonskega bika.

10 mesecev starega, 250 kg težkega in 3 mlade konje, angleške polkrvne pasme in orpington kokaši, ima na prodaj: Oskrbištvu graščine Fužine, p. Dev. Mar. v Polju. 194

Starejšega samskega vrtnarja

z dolgoletnimi spričevali sprejme „Oskrbištvu graščine Fužine“, pošta Dev. Mar. v Polju pri Ljubljani. 195

Maline

kupim vsako množino. Ponudbe s ceno in dobavnim časom je sporočiti: Lovro Šebenik, Ljubljana, Knezova ul. 28 (Šiška). 193

Žrebico (pincgavske pasme)

3 leta staro z l. darilom premovanja, ima na prodaj: Marija Lenarčič v Brestu št. 15, pošta Iz pri Ljubljani. 192

Travnik na Viču

približno 3 ha velik, najlepša suha lega, z sladkim senom, je na prodaj. Naslov se izve pri upravi „Kmetovalca“ pod št. 198. 198

Samo iz domačega platna

se perilo ne trga! Zato pa dajte v tkanje laneno prejo, da jo sibe v domače platno tkalnica „Krosna“ v Ljubljani, Zrinskega cesta 6. 161

Lepe breje telice

ima naprodaj: Josip Lenarčič, Verd pri Vrhniki. 199

Vabilo

na 22. redni občni zbor „Kmetijskega društva za ptujski okraj“, vknjižene zadruge z. o. z. z sedežem v Ptuj, ki se vrši v nedeljo dne 26. junija 1927 ob 10. uri dopoldne v prostorih Posojilnice v Narodnem domu v Ptuj, Dnevni red: 1. Citanje zapisnika o lanskem občnem zboru. 2. Poročilo načelnstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1926. 4. Volitev treh udov načelnstva. 5. Volitev enega uda nadzorstva (mesto umrlega dr. Jurtela. 6. Slučajnosti. — Načelnstvo.

Kobila z žrebetom,

6 let stara, 164 cm visoka, (beloručca z tolarji), belgijske pasme, žrebe od polnokrvnega amerikanca, ima na prodaj: Ivana Mežek, Mosta št. 31, pošta Žirovnica (Gorenjsko). 190

Mlad oskrbnik.

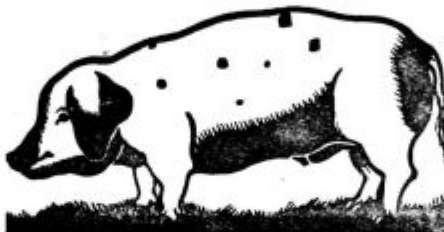
Absolvent kmetijske šole ter praktično izvežban v vseh kmetijskih panogah želi primerne službe. Naslov takol. — Ceniene ponudbe je poslati upravi „Kmetovalca“ pod „Napreden“ št. 189. 189

Obračalni stroj za seno

starega, toda uporabnega kupi: Anton Černe, Zgoranja Šiška 25, istotam je na prodaj „Alia“ brzo-parilnik (za 120 litrov) in mlekarski voziček, vse v dobrem stanju. 185

Gospodarskega pristava,

samskega, toda starejšega, strokovno večkega in zanesljivega išče tvrdka Karl Scherbaum in sinovi v Mariboru. Ponudbe samo pisмено! 186

Kot prva pomoč pri obolenju prašičev ter v zabranjenju rdečice se je izkazal v neštetihi slučajih kot edino uspešno zdravilo

Sadnikarjev zdravilni prašek zoper obolenje prašičev.

To vedno učinkujoče aleopatično sredstvo očisti prebavila in odvaja iz njih kužne bacile. Pospešuje tek in rejo zdravim živalim ter pri obolelih pravočasno uporabljen zabrazi rdečico. Previden rejec imej ta prašek vedno doma! — 1. zavoj 12.— Din, 10 zavojev 100.— Din, preprodajalci poseben popust. Če se pošlje denar naprej, poštnine prosto, sicer po povzetju.

Izdeljuje in razpošilja z natančnim navodilom samo:

Lekarna Mr. Stanko Hočevnar
Vrhnika št. 96.

V zalogi so vsa druga zdravila.

Rešeno

je vprašanje kako se ubramo grozdnega sukača.

„ARSOLA“

arsenovo sredstvo za škropljenje.

„MOLEX“

arsenovo sredstvo za prašenje.

Preizkušeno z najboljšim uspehom v vseh vinorodnih pokrajinah Jugoslavije, Avstrije in Ogerske.

Počeni od prvega škropljenja je treba, da se brozgi modre galice na vsakih 100 litrov stalno primeša 30 do 40 dkg „Arsola“. V dobi cvetja in koncem julija je potrebno, da razen škropljenja, opravimo enkrat do dvakrat ves trs s sredstvom „Molex“. Zahtevajte navodila! Za ta sredstva se iščejo prodajalci v vseh vinorodnih krajih.

ARSOLA stane Din 44.— kg
MOLEX stane Din 30.— kg.

„KAŠTEL“ D. D.
KARLOVAC.

Brez umetnih gnojil ni najvišjih pridelkov!

Napačno je, uporabljati samo superfosfat. Vsaki kmetovalec mora trositi razven superfosfata na oral še

100 — 150 kg 40% - ne kalijeve soli, in 50 — 100 kg apnenega dušika.

Pojasnila in brošure o uporabi vseh vrst umetnih gnojil daje brezplačno

Agri - kulturno - kemijski ured, Zagreb.

Trg N., br. 4/b.